



- **În perioada 5-6 mai 2022**, a avut loc **conferința Etnologie, Antropologie, Studii culturale. Perspective interdisciplinare și pluridisciplinare**, dedicată Prof. univ. dr. Ion Cuceu. Conferința a fost desfășurată sub egida Universității Babeș-Bolyai (Facultatea de Studii Europene), a Institutului George Barițiu și a Centrului de Studii Transilvane. Din partea ISPMN au participat cu prezentări [Adriana Cupcea](#) (cercetător ISPMN) [*Între oportunități politice și oscilații ideologice. Limba tătară din Dobrogea*] și [Iulia Elena Hossu](#) (cercetător ISPMN) [*Antropologia vizuală în România postcomunistă – istorie și provocări*].

- **Vineri, 20 mai 2022**, [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) a luat parte, în calitate de lector, la evaluarea lucrărilor a doi doctoranzi care au participat la *Conferința Științifică a Doctoranzilor* de la Școala Doctorală de Hungarologie din cadrul UBB (András Ignác: Elemente de obiceiuri privind cultul morților preluate de la secuii din Bazinul Casoni de către romii din Plăieșii de Sus; Posztuly Tünde: Rolul sărbătorilor comunitare ale ortodocșilor din Bazinul Casoni în dezvoltarea și formarea identității). Totodată, [Peti Lehel](#) a participat în calitate de membru în juriul *Celei de-a XXV-a Conferințe Științifice a Studenților din Transilvania*, secția Asistență Socială, Sociologie, Resurse Umane și Etnografie.

- **În perioada 26-27 mai 2022**, a avut loc la Universitatea Sapientia din Cluj **conferința internațională Framing kinstate policies: public arena and scholarly debates. Focus on CEE and Hungary** (Politicile țărilor mamă adresate coetnicilor: scene publice și dezbateri științifice. Focus asupra Europei Centrale și de Est și a Ungariei), eveniment organizat de Universitatea Sapientia și ISPMN. Din partea ISPMN au susținut prezentări cercetătorii [Adriana Cupcea](#) (*Religious soft power in Turkey's kin state policy in the Balkans. A Comparative Approach of the Muslim Communities in Kosovo and Dobruja – Rolul puterii soft religioase în politicile Turciei adresate comunităților musulmane din Balcani: O analiză comparată a cazurilor din Dobrogea, România și Kosovo*) și [Kiss Tamás](#) (*Xenophobia against kin. Native Hungarian attitudes toward Hungarian minority communities – Xenofobie împotriva co-etnicilor. Atitudinile maghiarilor din Ungaria privind minoritățile maghiare*, precum și participant la **masa rotundă** intitulată *Effects Orbán's kin-state policy in Transylvania – Efectele politicilor lui Viktor Orbán în Transilvania*). Au mai participat din partea Institutului cercetătorii [Székely István Gergő](#) (moderatorul panelului intitulat *Historical perspectives – Perspective istorice*, respectiv participant la **masa rotundă** intitulată *Regional identity-building in the Székelyland – Construcția identității regionale în Ținutul Secuiesc*), și [Kiss Ágnes](#) (moderator, panelul intitulat *Securitization – Securitzare*). Programul conferinței poate fi consultat [aici](#).

- **În luna mai 2022**, a fost republicat **studiul** *A 35 éves erdélyi táncház rövid történeti áttekintése* (*Scurt istoric al mișcării de tip revival a Caselor de Dansuri Populare din Transilvania*

) scris de către [Csongor Könczei](#) (cercetător ISPMN) în anul 2012. Studiul a fost republicat în volumul Jávorszky Béla Szilárd (editor): *Táncház 50*, paginile 133-139, volum apărut la Editura Kossuth din Budapesta, cu ocazia împlinirii a 50 de ani de mișcare de tip revival Táncház din Ungaria. Detalii vezi [aici](#).

- **În luna mai 2022**, a apărut numărul 69 din seria *Studii de Atelier. Cercetarea minorităților Naționale din România. Working Papers in Romanian Minority Studies*, coordonatori serie: [Iulia Elena Hossu](#) și [Horváth István](#). Titlul studiului este *Între oportunități politice și oscilații ideologice. Limba tătară din Dobrogea* și este semnat de [Adriana Cupcea](#) (cercetător ISPMN) și Istvan Horváth (cercetător ISPMN). Cercetarea este rezultatul implicării ISPMN într-un demers administrativ de revitalizare a limbii tătare, inițiat de Departamentul pentru Relații Interetnice, în anul 2019.

Obiectivul cercetării este analiza traiectoriei procesului de planificare lingvistică a tătarei după 1990, a felului în care statutul limbii tătare a evoluat în această perioadă din perspectiva legislației naționale, a sprijinului instituțional, a politicilor etnice și a orientărilor ideologice ale elitei tătare. Studiul identifică astfel factorii (ideologici, politici, istorici) care au declanșat pierderea limbii în comunitatea tătară, și care explică de ce într-un cadru legislativ care oferă posibilitatea pentru minoritățile naționale să își organizeze învățământ în limba maternă, tătarii nu au reușit în ultimele trei decenii să implementeze durabil în școli, nicio formă de învățământ organizat în limba tătară. În demersul explicativ al elementelor de declin legate de situația generală a limbii tătare în context geo-politic, am subliniat semnificația percepției Turciei, în contextul moștenirii imperiale otomane, ca stat-mamă alternativ pentru tătarii din Dobrogea, alături de rolul complex al religiei islamice în modelarea identităților locale. Studiul este atât o schiță istorică a limbii tătare, a inițiativelor de politică lingvistică în acest caz, dar și o radiografie statistică referitoare la limba tătară. Ultima parte a cercetării are un caracter prospectiv, oferind posibile modele de planificare lingvistică pentru limba tătară. Analiza se bazează pe o metodologie combinată, a interviurilor semi-structurate cu membrii elitei religioase, politice și culturale tătare, cu analiza semantică a textelor publicate în presa tătară din România, dublate de observația participativă, reinterpretată din perspectiva documentelor de arhivă, legislative și a datelor statistice.

Textul poate fi accesat în întregime [aici](#).

- **Joi, 2 iunie 2022**, [Lăcătuș Crăciun-Ioan](#) (cercetător ISPMN) a participat la o **masă rotundă** desfășurată în cadrul Grupului de Lucru Mixt-Instituția Prefectului, având ca scop discutarea rezultatelor pentru județul Cluj privind monitorizarea segregării școlare. Evenimentul s-a desfășurat sub umbrela proiectului Școala pentru toți copiii!-II, prin programul Active Citizens Fund România, finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Evenimentul a reunit actorii locali pentru a discuta rezultatele proiectului și a identifica împreună soluții pentru prevenirea și combaterea segregării în județul Cluj. Monitorizarea,

desfășurată în perioada iunie – noiembrie 2021 (pentru anul școlar 2020 – 2021), s-a centrat pe patru categorii de indicatori ai segregării școlare: etnie, dizabilități/CES, situație socio-economică și performanță școlară (repetenție).

- **Vineri, 3 iunie 2022**, a fost lansat **volumul** *Simmel and Beyond. The Contemporary Relevance of Simmel's Thought* [După Simmel. Relevanța contemporană a gândirii lui Simmel], editat de Pedro Caetano (cercetător în cadrul Centrului Interdisciplinar de Științe Sociale al Universității Lisabona) și Maria Manuela Mendes (profesor la Institutul de Științe Sociale și Politice și cercetător la Centrul de Cercetări și Studii Sociologice al ISCTE, Lisabona). Volumul a apărut la Editura Routledge în cadrul Seriei Teorii Sociale Clasice și Contemporane. Volumul este o colecție de studii empirice care au utilizat categoriile lui Georg Simmel în explorarea proceselor sociale contemporane încercând să aducă la lumină noi trenduri care sunt caracteristice modernității globale. Volumul are câteva capitole care explorează societățile multiculturale, relațiile interetnice, respectiv, incluziunea și excluziunea romilor. Volumul a fost prezentat de către profesorul Thomas Kemple (Universitatea British Columbia, Canada). Pe lângă editorii volumului, au luat cuvântul și unii dintre autori. [Stefánia Toma](#) (cercetător ISPMN) și-a prezentat contribuția intitulată *Real Bridges and Mental Borders in an Ethnically Mixed Transylvanian community* [*Poduri reale și granițe mentale într-o comunitate mixtă din punct de vedere etnic*]. Articolul semnat de [Stefánia Toma](#) abordează tematica diferențelor etnice prin prisma granițelor care pot fi fizice și mentale, respectiv practicile sociale prin care aceste granițe sau linii de demarcație sunt contestate și/sau depășite și ignorate, transformând „Străinul” în ceva familiar.

Conținutul volumului poate fi consultat pe pagina [aici](#).

- **Marti, 7 iunie 2022**, s-a desfășurat online **conferința internațională** cu titlul „Familii fără frontiere în Ucraina și Moldova. Concluziile preliminare ale unei cercetări unice asupra familiilor transnaționale”. Conferința a fost organizată de Fundația Terre des hommes România. În cadrul conferinței, Iulia-Elena Hossu (cercetător ISPMN), în calitate de membru al echipei de proiect „CASTLE – Copiii lăsați în urmă de migrația forței de muncă: sprijinirea familiilor transnaționale moldovenești și ucrainene în UE – ICMPD/2021/MPF-357-004”, a avut o **prezentare** cu titlul *Institutional perspectives on the phenomenon of children left behind by migration. Romanian and Moldovan public authorities and NGOs* [*Perspective instituționale privind fenomenul copiilor rămași acasă. Autorități publice și organizații nonguvernamentale din România și Republica Moldova*]. Autoarele prezentării, Mara Birou și [Iulia Elena Hossu](#) (cercetător ISPMN), au sintetizat în lucrarea lor rezultatele preliminare ale cercetării-acțiune „Children Left Behind by Labour Migration - Supporting Moldovan and Ukrainian Transnational Families in the EU”, centrate pe dimensiunea rolului pe care autoritățile publice îl joacă în administrarea situației copiilor rămași acasă ca urmare a migrației părinților. Mai multe detalii despre eveniment se pot vedea [aici](#).

- **În perioada 9-10 iunie 2022**, [Kozák Gyula](#) (cercetător ISPMN) a participat la deplasarea echipei de cercetare RHR în comunitățile de romi din cinci sate din județele Harghita și Mureș

(Avrămești, Atid, Zetea din Harghita și Șaeș și Saschiz din județul Mureș). Scopul deplasării a fost colectarea de date și probe de apă și sol din comunitățile respective. Activitatea s-a desfășurat în cadrul **proiectului internațional** *Un model de instrument de sprijin pentru luarea deciziilor privind reducerea riscurilor de sănătate asociate surselor de apă și alimente necontrolate în comunități rome din mediul rural din Transilvania*, proiect în care ISPMN este partener.

- În perioada **14-16 iunie 2022**, [Lăcătuș Crăciun-Ioan](#) (cercetător ISPMN) a participat cu **prezentarea** „Misiunea în comunitățile de rome în mediul urban ghetizat” la **simpozionul științific** cu tematica „Misiunea Bisericii în comunitățile de rome” organizat de Departamentul Minorități al Sectorului de Misiune, statistică și prognoză pastorală din cadrul Arhiepiscopiei Iașilor, organizat la Seminarul Teologic Ortodox „Veniamin Costachi” de la Mănăstirea Neamț (județul Neamț). La simpozion au participat preoți rome și neromi care lucrează cu comunități de rome din România, teologi rome, specialiști rome (istorici și lingviști), consilieri și inspectori de specialitate din cadrul Arhiepiscopiei Iașilor și cercetători, printre care cercetătorul Mirel Bănică de la Academia Română. Prezentările și dezbaterile științifice au avut un grad calitativ ridicat, cu o puternică ancorare în problematica religiei în comunitățile de rome contemporane. Cele două zile ale întrunirii au început cu liturgia ortodoxă bilingvă (română-romani), preoții folosind ectenii (enunțuri) și răspunsuri (din partea corului), atât în limba română, cât și în limba romani, evenimentul încadrându-se în proximitatea celebrării Zilei Limbii Romani. Mănăstirea Neamț are în istoria sa o puternică componență multilingvistică și multietnică prin misiunea desfășurată aici în secolul al XVIII-lea de către Sfântul Paisie Velicicovschi/Paisie de la Neamț, un călugăr originar din Ucraina, venerat în Biserica Ortodoxă Română, care a coordonat aici sute de călugări de diferite etnii prin folosirea limbilor materne în exprimarea cultică și în rugăciunile de la Mănăstirea Neamț.

- În perioada **15-17 iunie 2022**, s-a desfășurat la Timișoara **conferința internațională SRS** (Society for Romanian Studies, Societatea pentru Studii Românești), ediția 2022, intitulată ***Borders and Transfers (Granițe și transferuri)***. Organizatorii evenimentului au fost: The Society for Romanian Studies, Universitatea de Vest din Timișoara, PLURAL Forum for Interdisciplinary Studies, Muzeului Ororilor Comunismului, Muzeul Național de Artă Timișoara.

Din partea ISPMN au participat la conferință: [Remus Gabriel Anghel](#), [Adriana Cupcea](#), [Iulia Elena Hossu](#) și [Plainer Zsuzsa](#) (cercetători ISPMN).

[Remus Gabriel Anghel](#) (cercetător ISPMN) a participat la **panelul de carte** intitulat „Filogermanism fără germani. România în căutarea europenității”. În cadrul evenimentului s-a discutat volumul cu același nume al lui Cristian Cercel, volum care a apărut la Editura Polirom.

[Adriana Cupcea](#) a susținut **prezentarea** cu titlul *Remembering and Being. The Memories of Communist Life in a Turkish Muslim Roma Community in Dobruja* (A-ți aduce aminte și a fi: memoriile vieții în comunism, într-o comunitate de rome turci musulmani din Dobrogea).

Prezentarea s-a bazat pe studiul publicat în 2020, în revista Asociației Franceze de Studii Balcanice, *Balkanologie* „Remembering and Being. The Memories of Communist Life in a Turkish Muslim Roma Community in Dobruja (Romania)”. Vol. 15 (1), 2020. Studiul complet poate fi consultat [aici](#).

[Iulia Elena Hossu](#) (cercetător ISPMN) a participat în cadrul panelului cu titlul „Challenging the Imagined Cultural Frontiers – The Ethnographic Method in Recent Field researches” cu **prezentarea** intitulată „Antropolog în pandemie. Provocări vechi și noi”. Lucrarea a prezentat principalele dileme cu care antropologii s-au confruntat în 2020-2022, perioadă de cercetare desfășurată preponderent în mediul virtual. În același timp, prezentarea a încercat să creioneze câteva dintre răspunsurile găsite acestor dileme, cu o centrare specială pe autoetnografie.

[Plainer Zsuzsa](#) a participat la **masa rotundă** cu titlul: „Roma Voices in History, Roma Writings, and Roma Portraits in History” (Voci rome în istorie, scrieri și portrete rome în istorie), organizată de Raluca Bianca Roman, Universitatea din Belfast. Cercetătoarea a susținut și o **prezentare** cu titlul „I tried to prove: there is such a thing that a Gypsy with university degree” – investigating Roma/non-Roma ethno-racial borders in case of upwardly mobile Romanian Roma („Am încercat să demonstrez că există țigani cu facultate”. Investigarea granițelor etnice dintre romi și neromi în cazul mobilității educaționale a romilor din România). Prezentarea este unul dintre rezultatele proiectului ISPMN intitulat Succesul educațional în rândul romilor din România. În aceeași zi, [Plainer Zsuzsa](#) a participat ca invitat la **masa rotundă** intitulată „Peripheral housing, social marginalization, and uneven territorial development: The socio-economic practices of Romanian Roma in the context of changing industrial relations” (Locuire periferică, marginalizare socială și creșterea teritorială inegală. Practicile socio-economice ale romilor din România în contextul relațiilor industriale schimbătoare), împreună cu Mara Mărginean, Academia Română Filiala Cluj, Cristina Stoica, Western University, Canada, Liviu Chelcea, Universitatea din București, Raluca Bianca Roman, Universitatea Belfast, Alexandru Burlacu, Universitatea Babeș-Bolyai.

Mai multe detalii și programul evenimentului puteți vedea [aici](#).

- **În perioada 15-17 iunie 2022**, Universitatea Harokopio din Athena și Societatea Europeană pentru Sociologie rurală au organizat o **conferință internațională** cu titlul: „Inequalities, mobilities and justice in rural areas” [Inegalități, mobilități și justiție în spații rurale]. Scopul evenimentului a fost acela de a discuta despre provocările recente cu care se confruntă populația rurală în toată lumea. Cercetătorii invitați au tratat această temă din mai multe perspective: inegalități sociale, mobilitate, justiție spațială, diversitate. Relevanța discuțiilor a fost accentuată prin prisma perspectivelor politicilor publice. [Stefânia Toma](#) și [László Fosztó](#) (cercetători ISPMN) au susținut o **prezentare** cu titlul „Transforming rurality: Returnees, Remittances and ethnicity in rural Romania” [Ruralul în transformare: migrația de revenire, remiterile și etnicitatea în spațiul rural din România].

- În perioada 16-17 iunie 2022, a avut loc la Vilnius, Lituania, **workshop-ul** *Understanding Childhood and Construction of National Identities in Central and Eastern Europe, from 18th Century until the Beginning of the Second World War* [Explorând copilăria și construcția identităților naționale în Europa Centrală și de Est, din secolul 18, până la începutul celui de-al Doilea Război Mondial], organizat de Institutul German de Istorie din Varșovia, filiala Vilnius. În cadrul evenimentului, cercetătorii au abordat istoria spațiului central și est-european din ultimele două secole, din perspectiva noțiunii de copilărie și a diverselor reprezentări care conectează copilăria de procesele de construcție națională.

În cadrul unui panel despre controlul și modelarea copilăriei, [Anca Filipovici](#) (cercetător ISPMN) a susținut **prezentarea** *Disobedient Bodies. Adolescents Contesting State's Control in Interwar Romania* [Corpuri nesupuse. Adolescenți contestând controlul statului în România interbelică], în care a analizat mecanismele de control social exercitat asupra adolescenților, prin sistemul de învățământ secundar și organizația de tineret Straja Țării, precum și modurile în care tinerii contestă disciplina, cu accent pe provocările pe care le reprezintă interacțiunile etnice și răspândirea antisemitismului în mediul școlar, în anii '30.

- **Vineri, 17 iunie 2022**, [Virginás Péter](#) (cercetător ISPMN) a participat la **conferința** *Erdélyi médiajelentés 2022*, eveniment în limba maghiară organizat de Comisia de Științe Media și Comunicare aparținând Filialei din Cluj a Academiei Maghiare de Științe. În cadrul evenimentului a fost prezentată **cartea** intitulată *Filmfesztivál és tapasztalat (Festival de film și experiență)*, al cărei autor este [Virginás Péter](#) (publicația a apărut în 2021 la Editura Muzeului Ardelean).

- În perioada 23-26 iunie 2022, [Plainer Zsuzsa](#) (cercetător ISPMN) a participat la **conferința internațională NECS** (*European Network for Cinema and Media Studies, Rețeaua Europeană de studii media*), ediția 2022, ce s-a desfășurat la București. La conferință, cercetătoarea a susținut o **prezentare** cu titlul: "Watching TV" as Social Practice. How Hungarian Popular Television Mediated Inter-ethnic Relations in a Romanian Town during the Ceaușescu Regime („A se uita la televizor" ca practică socială. Cum a modelat Televiziunea Maghiară de Stat relațiile interetnice în Oradea în sistemul Ceaușescu).

- **Joi, 30 iunie 2022**, [Remus Gabriel Anghel](#), (cercetător ISPMN) a participat la **conferința anuală IMISCOE** (*Integration, Migration and Social Cohesion in Europe – Integrare, Migrație și Coeziune Socială în Europa*), care s-a desfășurat la Oslo. **Prezentarea** lui Remus Anghel s-a intitulat „Investing in Local. Expressing Voice through Civil Society Activism in Romania" (*Investind în local. Articulând poziții sociale prin activism în cadrul societății civile a migranților reîntorși în România*). Articolul analizează migrația de întoarcere în mai multe localități din sudul Transilvaniei și arată modurile prin care migranții reîntorși devin activi local în asociații civice și politice la nivel local.

- **În luna iunie 2022**, [Ilka Veress](#) (cercetător ISPMN) a publicat un **studiu** în revista *Korunk* (2022/6) ce are ca tematică problematica stratificării istorice și culturale a armenilor din România. Articolul intitulat „Armenii în România secolului XXI” analizează rezultatele anchetei comparative numite „The Armenian Diaspora Survey”, organizate de Institutul Armean din Londra în anul 2019, și atrage atenția asupra procesualității eterogenității grupurilor etnice minoritare din România, precum și asupra necesității revizuirii periodice a acestora.

- **În luna iunie 2022**, a fost lansată **baza de date online a proiectului Yerusha** („Moștenire”, în limba ebraică). *Yerusha* este o platformă online care reunește patrimoniul arhivistic evreiesc deținut în sute de arhive, biblioteci și muzee din întreaga Europă. Inițiativă a Fundației „Rothschild Hanadiv Europe”, *Yerusha* cuprinde mii de descrieri arhivistice aprofundate, oferind cercetătorilor acces la o multitudine de documente care acoperă toate subiectele majore ale istoriei evreiești. Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale a fost partener în construcția bazei de date în perioada 2016-2021 prin două proiecte coordonate de [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN): Inventarierea izvoarelor arhivistice referitoare la istoria evreilor din Transilvania (2016-2019) și Inventarierea izvoarelor arhivistice referitoare la evrei în arhivele ecleziastice creștine din Transilvania (2020-2022).

Cei interesați de baza de date o pot accesa [aici](#).

- **În luna iunie 2022**, [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) a publicat un **articol** cu titlul *Limbă și parvenire: dilemele familiilor de ceangăi moldoveni imigranți*, în revista *Ethnographia* (2022, vol. 133, nr. 2, pp. 344-364), cu sistem de selecție peer-review. Articolul analizează impactul pe care migrația l-a avut asupra etnicității și utilizarea limbii în familiile de ceangăi migranți. Studiul acordă, de asemenea, o atenție deosebită relației dintre migrație și școlarizarea copiilor. Autorul interpretează rolul aspirațiilor educaționale ale copiilor în luarea deciziilor părinților în ceea ce privește migrația forței de muncă, încercând să răspundă la întrebarea: *care sunt deciziile în ceea ce privește practicile migrației atunci când se are în vedere prestigiul tot mai mare dobândit de educație?* Studiul reflectă, de asemenea, asupra rolului pe care persoanele în vârstă îl au în transmiterea limbii în contextul migrației.

- **În luna iunie 2022**, a apărut un **interviu** cu [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) realizat de *Blogul Etnografic* „Reacție în lanț” al Universității „Eötvös Lóránd” din Budapesta, Catedra de Etnologie și Antropologie Culturală. În interviul acordat, cercetătorul povestește despre modul în care a ajuns la cariera de cercetător, despre împrejurările muncii de cercetare și despre motivații, despre cele mai bune metode de lucru pe care le folosește, dar și despre lucruri mai personale, precum modelele sale din lumea științifică, ce carte ar reciti sau ce film ar revedea cu plăcere. Interviuul poate fi lecturat [aici](#).

- Cei interesați de evenimentele organizate de către ISPMN pot accesa pagina noastră de

internet. Pentru mai multe detalii în legătură cu aceste evenimente aceștia sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro, urmând ca cercetătorii implicați să le pună la dispoziție mai multe materiale.